

Voorzitter: Y. Menger (Stadspartij 100%)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), T. van Zoelen (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij 100%), J. Dijk (SP), I. Jacobs-Setz (VVD), D. Swets (S&S), S. Wennink (CU), J. de Haan (CDA), M. Hekert (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: K. Schuiling (burgemeester), I. Jongman (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Gemeenterekening veiligheid

00:16:19

Voorzitter: Goedemiddag, iedereen. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de gemeenterekening 2021, programma tien: Veiligheid. Ik heet iedereen van harte welkom, ook de mensen die meekijken. Het is een meningsvormende sessie, dus bedoelt voor het stellen van politieke vragen, het uitwisselen van meningen en het voeren van debat. Alstublieft geen technische en feitelijke vragen. Daar is de afgelopen weken genoeg gelegenheid voor geweest. Ik ga ervan uit dat u daar akkoord mee gaat. De spreektijd is per fractie drie minuten, inclusief beantwoording van de interrupties. Graag de interrupties een beetje kort houden. Het college heeft twaalf minuten. We hebben met elkaar een uur en het college wordt vertegenwoordigd door burgemeester Schuiling en de wethouder voor Jeugd en Veiligheid.

00:17:09

Voorzitter: Wie van de fracties mag ik als eerste het woord geven? Meneer Van Veen van de PvdA. Gaat uw gang.

00:17:22

De heer Van Veen (PvdA): Dank u wel voor het woord, mevrouw de voorzitter. Afgelopen woensdag hebben we in coalitieverband bij het coalitieakkoord uitgebreid gesproken over de kerntaken van de gemeente. Daarbij spraken we ook over energietransitie en genoeg betaalbare woningen die daarbij hoorde. Daar was discussie over, maar we waren het allemaal eens dat veiligheid absoluut één van de kerntaken van de gemeente is en ook een heel belangrijke, maar ook meteen een ingewikkelde. Juist door het geweldsmonopolie van de gemeente heeft zij een unieke positie, maar ook een grote verplichting om dit goed te doen. Al helemaal in situaties, waar grondrechten elkaar raken. Bijvoorbeeld het recht op privacy, het recht op demonstratie, maar ook bijvoorbeeld de zorgplicht van de gemeente voor haar inwoners. Ik vind het dan ook jammer dat er maar een uur voor deze sessie gereserveerd is, juist omdat dit zo een belangrijk onderwerp is. Ik zal me dan ook tot twee punten beperken. Ten eerste corona -- Interruptie of?

00:18:21

Voorzitter: Ik wil u uw bijdrage even laten afmaken en dan geef ik daarna het woord aan meneer Sijbolts. Gaat u verder.

00:18:30

De heer Van Veen (PvdA): Ten eerste corona. Er is al vaak aan gememoreerd, maar 2021 stond helaas wederom in het teken van deze pandemie. Dat had natuurlijk ook haar weerslag op de veiligheidssituatie in Groningen, met de aanslag op een journalist als

absoluut dieptepunt. Ook waren er veel meer demonstraties. We delen dan ook de zorgen van het college, als het gaat bijvoorbeeld over de complottheorieën die steeds meer aangehangen worden of de antidemocratische tendensen van steeds meer mensen. Over het algemeen gesteld kan gesteld worden dat onze boa's en handhavers de gemeente Groningen goed door de coronapandemie gesleept hebben. Ook mijn complimenten aan het college, de handhavers en de ambtelijke organisatie hiervoor. Juist ook aan de welzijnswerkers, die onze oren, ogen en handen in de wijken zijn en daar zo belangrijk preventief werk doen. Wel vragen we ons af of het gebrek aan democratische legitimiteit bij de veiligheidsregio verstandig is, als er nog een coronagolf aankomt en er opnieuw belangrijke en sterke maatregelen genomen moeten worden. We zijn ons bewust van de unieke situatie die we in Groningen hebben, dat onze burgemeester de voorzitter van die veiligheidsregio is, maar tegelijkertijd is dat natuurlijk niet bij elke gemeente zo. Graag horen wij van de burgemeester hoe hij dit ziet en of hij eventueel bij een volgende coronagolf de gemeenteraden – dus meervoud – en ook de rest in de provincie meer zou kunnen betrekken bij het coronabeleid? Ook ben ik benieuwd hoe de burgemeester aankijkt tegen het feit dat alleen de burgemeesters in deze veiligheidsregio zitten? Juist bij zo een lange pandemie zien we dat het weerslag heeft op de hele gemeente, van onderwijs tot huishoudelijke hulp, van sport tot ondernemers en van cultuur tot ga maar door. Daarom vraag ik me af hoe de burgemeester daarover denkt en of hij ook ziet dat het misschien verstandig zou zijn om coronabesluiten meer collegiaal te nemen?

00:20:14

Voorzitter: De heer Van Veen? U heeft al eerder een interruptie gehad van de heer Sijbolts. Ik geef hem nu het woord en daarna heeft u nog twee vragen.

00:20:25

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Ik hoorde de heer Van Veen helemaal aan het begin van zijn betoog spreken over de geweldspositie van de gemeente. Ik was benieuwd hoe u dat bedoelt, want volgens mij ligt die alleen bij de politie.

00:20:42

De heer Van Veen (PvdA): Ik had het inderdaad over geweldsmonopolie, dus het feit dat alleen de overheid daarover mag gaan en dat we dat als inwoners niet mogen.

00:20:49

Voorzitter: Prima, dan heeft u ook een interruptie van mevrouw Jacobs.

00:20:59

Mevrouw Jacobs (VVD): Gelukkig heeft de overheid geen geweldsmonopolie, want er zijn heel veel mensen van de overheid. Volgens mij ligt het bij de politie, maar dat terzijde. U had het over de veiligheidsregio en of daar burgemeesters in zitten en hoe de burgemeester daar tegenaan kijkt. Ik vroeg me af hoe de Partij van de Arbeid daartegenaan kijkt? Volgens mij is er geregeld wie in de veiligheidsregio zitten. Ik zou graag nadere duiding van u willen hebben, wat u met uw opmerking bedoelt en hoe u dit als Partij van de Arbeid graag zou zien?

00:21:30

De heer Van Veen (PvdA): Ik denk dat het op zich wel logisch is dat enkel die burgemeesters in de veiligheidsregio zitten. Echter, mijn punt was vooral dat zo een coronapandemie die zo

lang duurt – dus niet meer een korte crisis is, waarbij het enige belang veiligheid is – en waarbij het belang dus breder wordt, bijvoorbeeld onderwijs, huishoudelijke hulp of de ondernemers in de regio, het misschien verstandig kan zijn om die besluiten breder te trekken, waarbij het hele college daarin meegenomen wordt.

00:21:55

Voorzitter: Meneer Van Veen, u heeft ook nog een interruptie van de heer De Haan. Gaat uw gang, meneer De Haan.

00:22:01

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, dank u wel. Het is mij ook nog wat onduidelijk wat de heer Van Veen nu precies bedoelt met dat coronabeleid. Hij wil graag dat de gemeenteraad ook meer betrokken is bij de maatregelen die we nemen. Het zijn vooral landelijke maatregelen die genomen worden. Moet ik daarbij denken, bijvoorbeeld dat u wilt, dat we bijvoorbeeld als gemeente zeggen, we houden hier de kroegen wel open of dat we zeggen, we houden hier de scholen wel open? Zijn dat discussies die u wil hebben in de gemeente? Ik ben nog een beetje zoekende naar welke rol u nu precies ziet bij dat coronabeleid voor de gemeente.

00:22:41

De heer Van Veen (PvdA): Eerlijkheidshalve ben ik daar zelf ook nog een beetje zoekende naar. Ik denk dat het ook iets is, waar je uitgebreid het gesprek over zou moeten voeren met elkaar. Wel zie je ook in de voorbereiding die getroffen worden vanuit VWS, dat er ook gezegd wordt, het wordt meer maatwerk en meer eigen beleid vanuit de sectoren, dus ik verwacht ook dat er wel in gemeenten ander beleid kan gaan zijn. Daar moet je dus ook wel het gesprek met elkaar over kunnen voeren. Inderdaad, misschien niet dat op de ene plek de kroegen helemaal dicht zijn en op de andere open, maar misschien dat er wel verschil in bijvoorbeeld sluitingstijden zal zijn.

00:23:14

Voorzitter: Meneer Van Veen, dank u wel voor uw woordvoering. Wie kan ik dan het woord geven? De heer De Haan van het CDA, gaat uw gang.

00:23:23

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor het werk dat verzet is voor deze jaarrekening. Ik beperk me ook tot één onderwerp. Voorzitter, dat gaat vooral over de ondermijnende criminaliteit. Het is iets wat onze veiligheid bedreigt en de sociale samenhang in Groningen bedreigt. We zien dat deze opmars, zoals de jaarrekening ook stelt, gepaard gaat met geweld en we zien dat het ook steeds vaker wordt gepleegd door jongeren. We zagen het terug in het rapport Groningse Praktijken en het is niet meer dan logisch dat we vorige week tijdens het coalitiedebat ook gezien hebben, dat er extra investeringen volgen om deze ondermijnende criminaliteit te bestrijden. We zien het in de woningmarkt, maar we zien het ook in het drugsgebruik en de daarmee gepaard gaande drugscriminaliteit. Ga een avondje op stap en je lijkt haast een uitzondering te zijn, als je iemand bent die niet aan de pillen of de coke zit. Ik zie het eerlijk gezegd ook terug in mijn werk in het onderwijs. Hoe kinderen op school al vanaf jonge leeftijd in aanraking komen met bijvoorbeeld messen. Hoe ze op straat of via de sociale media, eerst vapors krijgen aangeboden – dat zijn elektronische sigaretten – waarna de stap vervolgens op middelbare

scholen snel gezet is naar andere middelen. Dit is toch wel één van de dingen die mij echt wel motiveert om in de lokale politiek actief te zijn, want ik maak me zorgen, als ik kijk hoe het in veel wijken in onze stad gaat met kinderen en de omgeving waarin zij opgroeien. Iedereen heeft hier een verantwoordelijkheid in; ouders, familie, burens, scholen, maar ook zeker onze gemeente. Het CDA vraagt zich toch wel echt wel af: doen we als gemeente nu echt genoeg? Doen we genoeg om onze jongeren nu te beschermen? We zagen afgelopen week een onderzoek van RTL-nieuws, waaruit bleek dat 3.030 jongeren in onze gemeente een hoog risico lopen om in de drugscriminaliteit te belanden. Natuurlijk heeft dit helaas veel te maken met de armoedecijfers in onze gemeente. Echter, wat het CDA betreffende drugscriminaliteit toch wel wat mist, is een meerjarig en integraal plan. Hoe zorgen we er nu voor dat we drugs niet meer als normaal gaan zien en dat die normalisering stopt? We zijn ook blij dat op initiatief van het CDA een rioolwateronderzoek gedaan wordt. Wat gaan we vervolgens dan doen met deze cijfers? Bijvoorbeeld in Rotterdam gaan ze investeren in een jaarlijkse campagne om Rotterdammers – en dat zou hier dan Groningers zijn – te wijzen op de maatschappelijke gevolgen die het kopen van illegale drugs heeft.

00:25:45

Voorzitter: Meneer De Haan, u heeft een interruptie van meneer Swets van Student en Stad. Gaat uw gang, meneer Swets.

00:25:51

De heer Swets (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Ik hoorde meneer De Haan aan het begin van zijn betoog verhalen over e-sigaretten die worden aangeboden aan kinderen wat dan op één of andere manier verband zou houden met toegenomen drugsgebruik. Ik vraag me af of het CDA dan sigarettengebruik of het gebruik van de e-sigaret ziet als een soort 'gateway' naar harddrugs? Hoe ziet u dat precies?

00:26:16

De heer De Haan (CDA): Dat zie ik wel zo. Het zijn dezelfde patronen. Als ik bijvoorbeeld kijk naar kinderen van elf/twaalf die ik bijvoorbeeld in mijn eigen klas heb, begint het al via Instagram en Telegram met die vapors die ze aangeboden krijgen. Je ziet dat via diezelfde kanalen, Instagram en Telegram, het steeds meer naar wiet et cetera toegaat. Ik denk door hoe kinderen opgroeien, met inderdaad die e-sigaretten die een stuk schadelijker zijn dan gewone sigaretten, dat je daarmee wel iets creëert, waarmee het ook makkelijker wordt om naar een volgend middel over te stappen. Als we dan kijken naar deze jaarrekening, dan zie je bijvoorbeeld op het gebied van drugs en jongeren, dat we meten hoeveel jongeren er aanwezig zijn in een coffeeshop. Ten eerste is dat nauwelijks gecontroleerd. Daarnaast, dat heb ik net al uitgelegd, gaan de jongeren – in ieder geval de jongeren die ik spreek en zie – niet fysiek naar coffeeshops. Zij kopen het dus op straat of via Instagram of Telegram. Het is ook een beetje de vraag, weten we wat er gebeurt, als we het alleen maar op deze manier meten? Dat is het punt, waar ik het vandaag bij wil houden, Voorzitter.

00:27:31

Voorzitter: Ja, dank u wel, meneer De Haan. Aan wie kan vervolgens het woord gegeven worden? Meneer Wennink van de ChristenUnie, gaat uw gang.

00:27:42

De heer Wennink (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. In de breedte laat het programma

Veiligheid zien dat de dreigingen op het gebied van openbare orde zijn vergroot. Zo staat het daar geschreven en dat herkennen wij ook wel, moeten we toegeven. Ten eerste zien we dat er verjonging en verharding is van jeugdcriminaliteit. Een positief punt in de jaarrekening is wat ons betreft de aanpak jeugdgroepen. Het ontmantelen ervan met een soort langdurige aanpak, is wat ons betreft iets wat ook de lange adem verdient. Ook de vroegsignalering van basisschoolkinderen is gestart. Belangrijk ook, wat mijn collega ter linkerzijde ook al noemde, omdat jongeren tegenwoordig al geronseld kunnen worden op de basisschool. Belangrijk om dan in samenhang daarmee de jeugdboa's en de jongerencoaches te blijven inzetten. Ten tweede zien we een toename van geweld en wapengebruik. Als positief punt wil ik daarbij uitlichten dat we blij zijn met de georganiseerde wapeninleveractie. We zien ook zeker de noodzaak voor het doorzetten ervan. Ten derde zien wij in Groningen een winstgevende drugshandel. Het aantal gesloten drugspanden neemt toe, maar het rapport Groningse Praktijken werpt toch de vraag op hoeveel drugspanden er niet gesloten zouden zijn, als er meer capaciteit was voor bijvoorbeeld VTH. In de breedte staat het gevoel van veiligheid in de wijken onder druk door deze zaken en laat het zien dat Groningen zich als grote gemeente zal moeten voorbereiden op grootstedelijke problematiek op dit thema. Daarbij zou ik graag vier zaken noemen, die ons als fractie zorg baren in de jaarrekening willen aanstippen. Het eerste is het lachgasverbod op straat. We zien dat het de overlast heeft verminderd, maar een avondje stappen laat toch zien, dat het gebruik allesbehalve afneemt. Gezien de sfeer die dit met zich meebrengt, is onze fractie voorstander van een totaal lachgasverbod. Ten tweede zien we opnieuw veel onaangekondigde demonstraties. Dit vraagt veel inzet. Die mensen kun je op dat moment niet elders inzetten, zeker als de capaciteit plotsklaps ergens anders vandaan moet worden getrokken. Gezien de maatschappelijke onrust en problemen zal het aantal demonstraties waarschijnlijk niet gaan afnemen, dus dat blijft iets om aandacht voor te houden. Ten derde gaf de week van mensenhandel veel inzicht in de praktijken van mensenhandel. We zijn blij met de focus op arbeidsuitbuiting, aangezien Groningen helaas risico blijft lopen op illegale huisvesting van arbeidsmigranten. Laten we niet vergeten dat mensenhandel ook betekent dat kwetsbare jongeren kunnen worden gerekruteerd voor drugsactiviteiten of als geldezel. Als laatste wil ik nog de fysieke veiligheid van mensen die wordt ervaren door bevingen aanstippen. De leefbaarheid van straten, de mentale gezondheid en de fysieke veiligheid blijven hierbij in het geding. Met het oog op de ontwikkelingen op geopolitieke schaal blijft het wat ons betreft onverminderd belangrijk dat de gemeente voor haar inwoners staat op dit dossier. Dank u wel, Voorzitter.

00:30:24

Voorzitter: De heer Wennink, dank u wel voor uw woordvoering. Wie kan ik dan het woord geven? Ik zag mevrouw Jacobs van de VVD net iets eerder. Gaat uw gang, mevrouw Jacobs.

00:30:33

Mevrouw Jacobs (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Veiligheid, dan is de vraag inderdaad, is er nu een tekort? Ik denk dat je over veiligheid heel lang kan spreken en volgens mij heeft de burgemeester ook de toezegging gedaan, dat wij in het vroege najaar – tenminste, dat heb ik zelf begrepen – een uitgebreide sessie krijgen over veiligheid, net als vorig jaar. Ik hoop dat we dan ook langer stil kunnen staan bij veiligheid en langer stil kunnen staan bij het rapport Groningse Praktijken en alles daaromheen. Er zijn een aantal punten uit de rekening die mijn

fractie graag mee wil geven. Dan zien we bij de veelvoorkomende criminaliteit bijvoorbeeld de cybercriminaliteit en de woninginbraken en er wordt gesproken over preventieprogramma's. Bij mijn fractie was het idee, hoe zien we die preventieprogramma's en hoe zichtbaar zijn die, anders dan mensen die er al mee te maken hebben gehad. We zien dat er vrij positief gesproken wordt over de filmpjes die de burgemeester opneemt rondom allerhande onderwerpen. Misschien is het ook een idee om eens te kijken, hoe je veiligheid ook op die manier onder de aandacht zou kunnen brengen.

00:31:43

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, u heeft een interruptie van meneer Dijk van de SP. Gaat uw gang, meneer Dijk.

00:31:48

De heer Dijk (SP): Voorzitter, om te voorkomen dat veiligheid een soort 'rechts' thema zou worden, heb ik nu toch een vraag aan de VVD. De laatste tijd heeft u het vaker over dat rapport Groningse Praktijken. U ziet en weet dat ondermijning ook bijvoorbeeld door huisjesmelkerij, voorbeelden van arbeidsmigranten de afgelopen tijd in de kranten bijvoorbeeld. Dan is dit college voornemens om daar meer toezicht en handhaving op in te zetten, daar zult u vast voorstander van zijn. Dan ben ik toch wel benieuwd naar uw mening over het 'vrijlaten' van regels voor huisjesmelkers? Dat rapport Groningse Praktijken geeft namelijk duidelijk een periode aan in 2014 – waarin u ook in het college zat met een wethouder – en dat dat het moment was dat die woningmarkt zo vrijgelaten werd, dat het vrij spel gaf aan huisjesmelkers. Mijn vraag aan u is: vindt u ook dat die vrijheid weer terug moet komen? Ik hoor uw partij namelijk in andere commissies en in andere -

00:32:54

Voorzitter: Meneer Dijk, is dat de enige vraag of komt u tot nog een vraag?

00:32:57

De heer Dijk (SP): Nee, dat is de vraag, want volgens mij ziet de VVD ook wel -

00:32:59

Mevrouw Jacobs (VVD): Ik denk dat ik uw vraag wel begrijp, meneer Dijk. Ik denk dat wij het begrip 'huisjesmelkers' anders uitleggen. Ik heb volgens mij in een vorige woordvoering ook gezegd dat het inderdaad zo is dat in 2014 criminaliteit en ondermijning zeker niet in het coalitieakkoord voorkwamen. Volgens mij heb ik daar toen als verklaring bijgelegd, dat wij dachten dat boven de IJssel dat niet gebeurde. Dat wij dachten, dat is in Brabant en in Amsterdam en wij hier als brave Noord-Nederlanders hebben daar niet mee te maken. Inmiddels weten we dat het wel zo is, dus daarom is het goed dat er aandacht voor is. Volgens mij verschillen u en ik niet van mening over of we malafide huisjesmelkers moeten aanpakken. Volgens mij hebben ik en mijn fractiegenoot altijd gezegd, dat er geen plaats moet zijn voor malafide verhuurders. U vindt eenieder die een huis verhuurd, malafide en ik denk dat we daarover van mening verschillen. Ik ga ervan uit dat wij een hele hoop bonafide verhuurders hebben en daar is plek voor. Voor malafide verhuurders is geen plek.

00:34:03

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, u heeft nog een korte vervolgvraag van de -

00:34:06

Mevrouw Jacobs (VVD): Dat zal moeilijk zijn.

00:34:07

Voorzitter: Heer Dijk van de SP. Een korte vraag, meneer Dijk.

00:34:11

De heer Dijk (SP): Een jaarrekening is terugkijken en u zegt, in 2014 wisten we hier allemaal niet van. Flauwekul, er werd iedere keer gewaarschuwd door heel veel partijen dat die vrijheid voor heel veel problemen zorgt. Ik vraag aan u of die vrijheid op de woningmarkt, die toen ingevoerd is en waar u nu weer voor aan het pleiten bent de laatste tijd – en u mag ook terugkijken of zelf reflecteren – of u daar nu voorstander van bent of niet? Of ze nu malafide of bonafide zijn, als wij de woningmarkt zo vrijlaten, zoals u dat wil, dan ziet u toch ook wel dat het voor problemen zorgt of wil u dat niet zien?

00:34:38

Voorzitter: Mevrouw Jacobs mag de vraag beantwoorden.

00:34:39

Mevrouw Jacobs (VVD): Het lijkt mij goed, meneer Dijk, dat we dit bij het woondebat doen. Volgens mij hebben we nu een debat over veiligheid en heb ik aangegeven, hoe ik aankijk tegen malafide praktijken en tegen ondermijning op de woningmarkt. Er is volgens mij een andere plek om over de vrijheid op de woningmarkt te praten, dan bij de rekening over veiligheid.

00:34:59

De heer Dijk (SP): Voorzitter, de VVD ziet u toch wel dat er samenhang zit tussen deze onderwerpen.

00:35:02

Voorzitter: Meneer Dijk, ik heb u niet het woord gegeven en mevrouw Jacobs mag haar woordvoering afmaken.

00:35:05

Mevrouw Jacobs (VVD): U gaat over uw vragen en ik ga over mijn antwoord, meneer Dijk. Hier kunt u het mee doen. Ik had het over de filmpjes van de burgemeester, dus ik dacht dat meneer Dijk daar wat over ging zeggen, maar daar was ik in mijn woordvoering gebleven. Ten aanzien van uitgaansgeweld en huiselijk geweld zien we dat er in de rekening veel minder sprake is van huiselijk geweld. Nu vragen wij ons af: denkt u ook daadwerkelijk dat er minder sprake is van huiselijk geweld of lukt het ons slecht om achter de voordeur te komen? Zit er ook iets bij de aangiftebereidheid, die bij huiselijk geweld natuurlijk altijd heel ingewikkeld is? Dat uitgaansgeweld lager is, dat is ongetwijfeld te wijten aan corona, maar binnen mijn fractie hebben wij het idee dat er toch wel sprake is van verharding ook in het uitgaansleven. Ik vraag me af of de portefeuillehouder dat ook ziet?

00:36:06

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, u bent door uw spreektijd heen.

00:36:08

Mevrouw Jacobs (VVD): Ja, ik vermoedde het al. Ik heb nog een paar hele korte -

00:36:11

Voorzitter: Wil u het kort afmaken?

00:36:13

Mevrouw Jacobs (VVD): Ja, ik zal de volgende keer niet meer zo veel op vragen ingaan. Bij radicalisering, extremisme en polarisatie staat dat het aantal mensen met complottheorieën en anti-overheidssentimenten ook groeit en dit vraagt de komende tijd bijzondere aandacht. Wij vragen ons af, wat wij moeten verwachten bij bijzondere aandacht? Een allerlaatste vraag, Voorzitter, in het rapport staat ook dat er aandacht is voor de motorbendes. Dat snappen wij ook en dat lijkt ons ook goed. We hebben een vraag: bij de herdenking op vier mei werd ik aangesproken door een aantal mensen aan de kant van de weg bij het monument van St. Joris en de draak dat het lijkt alsof er toch een motorbende is die een vrij prominente plaats heeft in de herdenking op vier mei. Zou de burgemeester daarop kunnen reflecteren, hoe dat zich verhoudt tot het ander? Dank u wel.

00:37:19

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jacobs van de VVD. Ik geef ik nu het woord aan mevrouw Doubiani van D66. Gaat uw gang.

00:37:26

Voorzitter: [Stilte 00:37:25-00-00:38:13]

00:38:13

Voorzitter: Wie kan ik dan het woord geven? Meneer Swets van Student en Stad, gaat u gang.

00:38:19

De heer Swets (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Ik begin eventjes met een paar van de positieve punten uit het rapport. We zijn heel blij dat er wordt ingezet op de cyberweerbaarheid, niet alleen van de gemeentemedewerkers, maar ook op die van de inwoners en ondernemers. We zien heel graag dat dit in de komende jaren nog veel verder wordt geïntensiveerd, ook gezien de enorme toename van cybercrime en de verwevenheid met de georganiseerde misdaad. Ook goed om te zien dat de werkwijze omtrent het tegengaan van wapenbezit en wapengebruik wordt uitgebreid en gecontinueerd. Net zoals velen van u maken ook wij ons zorgen over steeds jongere tieners die met messen lopen en ook bereid zijn om die te gebruiken. We zijn ook heel erg benieuwd naar de praktische uitvoering van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. We zijn ook heel blij dat het kabinet, net zoals het college, aandacht heeft voor enkele van de zorgelijke wijken. Dan nog een aantal punten die nog niet heel veel zijn benoemd. Met elke vluchtelingenstroom ontstaat het risico dat vluchtelingen ten prooi vallen aan mensenhandelaren en uitgebuit worden. In het rapport wordt gewezen op een 'actieprogramma mensenhandel gemeente Groningen 2022-2024' en ik vroeg me af in hoeverre de Oekraïne-crisis is meegenomen in die plannen, aangezien dat natuurlijk een vrij nieuw fenomeen is? Dan over prostitutie. Student en Stad is een voorstander van legale prostitutie. In dat kader vinden wij het heel positief dat er al jarenlang geen bestuurlijke maatregelen nodig zijn geweest. Wel baren de laatste nieuwsberichten omtrent prostitutie ons zorgen. Dan verwijst ik eventjes naar de sluiting van een bekende seksclub in Brabant, waar de eigenaren noodgedwongen moesten sluiten, omdat mede door de coronapandemie een groot deel van de sekswerkers de illegaliteit was ingegaan en geen behoefte had om terug te keren in de legale prostitutie. We verzoeken het college daarom de komende jaren alles in het werk stellen om sekswerkers die de illegaliteit in zijn gegaan, proberen terug te

laten keren naar de legale prostitutie, waar het een stuk veiliger werken is. Dan nog een stukje fysieke veiligheid. Dat heeft ook wel raakvlakken met onze doelgroep. Er zijn nog wel echt wel stappen te maken op het gebied van veiligheid met betrekking tot te water raken in de Diepenring. Dat zijn we momenteel nog helemaal aan het uitzoeken en daar komen we waarschijnlijk binnenkort ook met schriftelijke vragen over.

00:40:28

Voorzitter: De heer Swets, u heeft een interruptie van de heer De Haan van het CDA. Gaat uw gang, meneer De Haan.

00:40:33

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik was wel benieuwd wat de heer Swets precies van het college verwacht om mensen vanuit de illegale prostitutie weer bij de legale prostitutie aan het werk te krijgen? Welke acties verwacht de heer Swets dan?

00:40:47

De heer Swets (Student en Stad): Het is natuurlijk zo dat op de illegale prostitutie niet heel veel toezicht is. Daarom is het ook illegaal, maar je kan denk ik wel een vergelijking maken met mensen die vroeger in de legale prostitutie zaten en waarvan de gegevens als het goed is bekend zijn. Het lijkt mij goed om een informatiecampagne op te starten, waarbij gewezen wordt op de vele voordelen van het legaal werken en op die manier proberen om die mensen terug de legaliteit in te krijgen. Het is wel zo, en daar moet ik de heer De Haan – want daar doelt u waarschijnlijk op – gelijk in geven – dat ook een groot deel van de sekswerkers niet terug wil keren vanwege belasting betalen en dat soort zaken. Daar kunnen we als gemeente natuurlijk wat minder aan doen.

00:41:28

Voorzitter: Vervolgt u uw betoog, meneer Swets.

00:41:32

De heer Swets (Student en Stad): Dan het uitgaansleven. Er zijn heel veel nieuwe onervaren portiers, soms zelfs zonder diploma, dus meer drugsgebruik en geweld in het uitgaansleven. Er is zelfs wapenbezit gesignaleerd in de binnenstad. Het team openbare orde van de politie moet ook vaker ingrijpen en in dat kader is het goed dat er wordt gewerkt aan een convenant veilig uitgaan met aandacht voor grensoverschrijdend gedrag, diversiteit en het Nachstadhuis. Ook goed dat de Koninklijke Horeca Nederland daarbij wordt betrokken. Een aandachtspuntje is alleen wel, dat niet alle horecaondernemers daarbij aangesloten zijn. Het is belangrijk om daar ook oog voor te hebben. Ik kan me goed voorstellen, dat je als gemeente niet met elke individuele horecaondernemer om tafel kan gaan, maar probeer ook vooral die horecaondernemers bij het beleid te betrekken.

00:42:13

Voorzitter: De heer Swets, wilt u tot een afronding komen, want u bent door uw spreektijd.

00:42:17

De heer Swets (Student en Stad): Ja, ik was zover.

00:42:18

Voorzitter: Dank u wel.

00:42:23

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter, laat ik eerst beginnen met onze dank uitspreken aan iedereen die voor, tijdens en na corona 24/7 klaarstaat voor onze veiligheid. We hebben afgelopen jaar een toename gezien van het aantal demonstraties, maatschappelijke onrust en de druk op de openbare orde. Ik wil graag ingaan op drie puntjes. Allereerst demonstraties. In het afgelopen jaar zijn de demonstraties toegenomen. Zo vonden er ook demonstraties plaats op de stoep van een abortuskliniek in Groningen. Waar we in de VS met het schrappen van Roe v Wade jaren teruggaan in de tijd, zijn we tevreden dat het hier wel serieus wordt opgenomen en er een verbod is, zodat de waarborging van veiligheid van personen die abortus zoeken er is. Ondernijning is hier al vaker aan bod gekomen. Dit rapport ligt al een tijdje in de kast, maar houdt wel in de gaten dat ondernijning helaas doorgaat. D66 is daarom ook tevreden dat er geïnvesteerd wordt in veiligheid en leefbaarheid in onze wijken, maar dat er ook aandacht komt voor veiligheid, veilig leven en opgroeien in je eigen buurt. Dat is ontzettend belangrijk. Afgelopen week kwam ook in het nieuws dat steeds vaker jongeren in het criminele circuit komen en worden uitgebuit. Zij zijn dus de onzichtbare pijler voor het verdienmodel van deze keten. Wij vinden dat je deze jongeren niet als dader moet zien, maar ook als slachtoffer van een groot probleem. Hoe kijkt het college hiernaar op langere termijn? Wat betreft veiligheid, willen wij ook even stilstaan bij de veiligheid van de LHBTI'ers. Deze week publiceerde het SCP haar LHBTI-monitor. Helaas zien we landelijk een stagnatie of zelfs daling van de acceptatie en het veiligheidsgevoel. Wij vrezen dat deze trend wellicht ook hier in Groningen is, maar helaas ontbreken lokale cijfers in onze regenbooggemeente. Heeft het college hier zicht op? Dat is mijn tweede vraag. Tot slot, wil ik nog even stilstaan bij dat het bijna een jaar geleden is dat op een lokale journalist een aanslag is gepleegd. Geweld op journalisten mag niet de norm worden. Een aanslag op de lokale journalistiek raakt ook de lokale democratie, dus aandacht besteden aan de maatschappelijke onrust lijkt ons ook goed. Hier wil ik het bij laten, Voorzitter.

00:45:09

Voorzitter: Mevrouw Martinez Doubiani, dank u wel voor uw woordvoering. Wie mag ik dan het woord geven? Meneer Van Hoorn van GroenLinks, gaat uw gang.

00:45:21

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik houd het kort. Het gaat ons tenslotte allemaal om een gemeente, waar iedereen er toe doet en waar iedereen meedoet. Een gemeente waar het fijn leven is. Veiligheid is daar een wezenlijk onderdeel van. Het is investeren in kwaliteit van leven en het is niet iets vanzelfsprekends. Ondanks dat corona ook invloed heeft gehad op de veiligheid, vinden wij het goed om te lezen dat wij het afgelopen jaar weer hebben ingezet op een gemeente, waar het fijn leven is. Zoals gezegd, we leven met corona, er is sprake van toenemende polarisatie en toenemende digitalisering en dit is allemaal niet zonder gevolgen. Dit betekent dat wij, net als er is gedaan, blijven inzetten op samenwerking met onze partners, bijvoorbeeld in de zorg. Het betekent ook dat we actief het bewustzijn vergroten rondom cybercrime, seksueel overschrijdend gedrag, mensenhandel en inderdaad ook ondernijning. Juist, zodat we dit ook actief tegen kunnen gaan. Er zijn mooie stappen gezet die perspectief bieden voor de toekomst om mee verder te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het actieprogramma mensenhandel,

het convenant veilig uitgaan en het vergroten van de weerbaarheid aangaande cybercrime, niet alleen bij onze inwoners, maar ook bij onze medewerkers. Voorzitter, er is net al het één en ander gezegd over jeugdcriminaliteit. Op dat vlak had ik wel een korte vraag. Op welke manier worden jongeren ook zelf betrokken bij het opstellen van dit beleid om het ook tot een succesvol beleid te kunnen maken? Hun inzichten kunnen van wezenlijk belang zijn bij hoe kun je mensen op een effectieve manier bereiken. Tot slot, Voorzitter, Groningen is een gemeente die geteisterd wordt door aardbevingen. Het ondermijnt de fysieke veiligheid en het ondermijnt ook de mentale geborgenheid van mensen in hun plezier dat zij kunnen beleven aan wonen. Om dit te doorbreken, om perspectief te bieden, moeten wij naast onze inwoners blijft staan, met hen blijven praten en ook voor hun op blijven komen richting het Rijk. GroenLinks is blij om te lezen dat we dit ook hebben gedaan en gaat ervan uit dat we dit blijven doen. Nu echt, tot slot. Voorzitter, sekswerk is werk. Laten we het dan ook vooral sekswerk noemen. Tot zover.

00:47:29

Voorzitter: Meneer Van Hoorn. Dank u wel voor uw betoog. Wie mag ik dan het woord geven? Meneer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren, gaat u gang.

00:47:37

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, voorzitter. Ik wil me ook aansluiten bij mevrouw Doubiani om dank uit te spreken aan alle hulpverleners die in 2021 hebben geprobeerd om voor een veilig jaar te zorgen. Tweeduizendeenentwintig is ook een jaar, wat getekend is door corona. Dat zien we ook terug in de cijfers. Mensen zaten meer thuis, er was een lockdown en minder aangiften in het uitgaansleven. Het was ook een jaar, waarin ik persoonlijk geschokt werd door de dood van een oud klasgenootje, Cindy Wo, die door huiselijk geweld om het leven is gekomen. Geweld tegen vrouwen is echt een probleem, dat zie je. Gelukkig is het ook in het nieuwe coalitieakkoord een prioriteit, om aandacht daarvoor te vragen. Het schijnt ook dat de meeste moorden in huiselijke kring plaatsvinden. Het was een schokkend jaar, wat dat betreft. Het is goed dat er aandacht is voor aardbevingen, dat er goed op in is gezet en dat we ook kunnen kijken, hoe we de veiligheid in Ten Boer en Ten Post kunnen monitoren. Hopelijk is dat een blijvertje. We zien ook – volgens mij zijn daar al opmerkingen over gemaakt – bij criminaliteit en prostitutie, dat dingen naar de achtergrond verschuiven en dat je er geen zicht op hebt. Dat is ook een punt van zorg. Goed is, dat er wel meer casussen mensenhandel zijn geconstateerd. Ik heb nog wel een dingetje over het kopje 'Jihadisme'. Ik dacht dat we dat niet meer zouden schrijven in de jaarrekeningen, maar extremisme. Ik denk ik het hierbij kan laten en dan hebben we het bij de begroting voor het komende jaar wel weer over veiligheid.

00:49:30

Voorzitter: Dank u wel, meneer Van Zoelen voor uw betoog. Mevrouw Blauw van de PVV. Heeft u een vraag? Een vraag, prima.

00:49:40

Mevrouw Blauw (PVV): Even over jihadisme. Waarom bent u het daarmee eens en waarom zouden we dat niet meer noemen in de jaarrekening? Is dat geen probleem meer?

00:49:49

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Daar hebben we al eerder een discussie over

gevoerd, Voorzitter. Ik denk dat we in het algemeen extremisme moeten benoemen en dat kan alle kanten opgaan. Op het moment is het niet de actualiteit dat we veel met jihadisme te maken hebben in Groningen. Echter, bijvoorbeeld wel wat ook eerder is genoemd, kun je extremisme hebben met complottheorieën en andere dingen. Je moet het daarom denk ik algemeen benoemen in een jaarrekening.

00:50:13

Voorzitter: De heer Van Zoelen, dank u wel voor uw antwoord. Wie mag ik dan het woord geven? Meneer Sijbolts van Stadspartij 100% procent voor Groningen, gaat uw gang.

00:50:22

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Dat niemand zich onveilig zou moeten en mogen voelen, dat staat volgens mij voor iedereen als een paal boven water. Het is een belangrijke taak van de gemeente, maar ook een belangrijke taak voor ons als gemeenteraad om ervoor te zorgen dat we het beleid bij de begroting zo vaststellen, dat we wanneer de veiligheid in het geding is snel passende maatregelen kunnen nemen. Dan gaat het niet alleen over extra politie-inzet, dan gaat het ook over cameratoezicht en verkeersveiligheid, maar natuurlijk ook over de aardbevingen en de gevolgen van de gaswinning. Vanuit onze fractie ook complimenten en dank aan de medewerkers van gemeenten, van de politie, van toezicht en handhaving en de brandweer, die zich dag in, dag uit en dag en nacht inzetten voor leefbaarheid en onze veiligheid. Ook afgelopen jaar, opnieuw niet altijd onder even makkelijke omstandigheden, moesten zij hun werkzaamheden uitvoeren, dus ook namens onze fractie dank daarvoor. De coronamaatregelen vroegen om prioritering in de handhaving, lezen we in de jaarrekening. In een gemeente als Groningen, waar de handhaving al jarenlang te laag is en onder druk staat, is dat extra zorgelijk, want dat betekent dat dat ten koste gaat van handhaving op andere domeinen. De Groningse Praktijken en ondermijning is al het één en ander over gezegd, daar kan ik mij wel bij aansluiten. Wij vinden het wel zorgelijk om te constateren dat in 2020 acht van de zaken, waarover advies is gevraagd aan het Landelijk Bureau Bibob, met een conclusie ernstig gevaar naar buiten kwamen en dat op basis hiervan zes vergunningen zijn geweigerd. Twee aanvragers van een vergunning hebben zelf de aanvraag ingetrokken, want in 2019 zijn er nul geweigerd en in 2020 één. Dat kan natuurlijk ook betekenen dat we de handhaving op dat punt misschien wat beter op orde hebben. Zorgelijk is het wel dat ook die – heel kort door de bocht gezegd – tak van sport, zich in Groningen steeds vaker probeert te vestigen. In het bijzonder ook dank aan onze burgemeester, die in de hoedanigheid van voorzitter van de veiligheidsregio de afgelopen jaren veel tijd en energie heeft gestoken in het uitvoeren van ook die rol. Ik kan mij voorstellen dat hij bij aanvang van zijn burgemeesterschap liever wat meer tijd aan ons had besteed en vooral aan onze inwoners. Door dat gegeven heeft hij dat niet helemaal kunnen doen. Waarbij het ook wel gaat om een aantal taken die voortkomen uit landelijk beleid of wanneer we kijken naar de onmenselijke situatie in Ter Apel ook voortkomen uit landelijke overheidsfalen. Die rol is iets wat je een burgemeester niet altijd toewenst, want hij heeft zelf weinig invloed op dat overheidsfalen. Behalve, dat hij dat natuurlijk kan adresseren, maar daar verandert de zaak niet altijd mee. Voorzitter, daar wilde ik het bij laten.

00:53:28

Voorzitter: Dank u wel, meneer Sijbolts voor uw woordvoering. Meneer Hekert van de Partij voor het Noorden, gaat uw gang.

00:53:37

De heer Hekert (Partij voor het Noorden): Dank u, Voorzitter. Meneer Hekert inderdaad. Voorzitter, allereerst bedankt de fractie van de Partij voor het Noorden het ambtelijk apparaat voor de gemeenterekening. Zoals de gemeenterekening zelf ook benoemd, is het onderwerp veiligheid vrij complex, zeker ten tijde van een coronajaar. Onderwerpen als gaswinning, aardbevingendossier – GroenLinks noemde het al – en ook de problematische jeugdgroepen binnen onze gemeente maken dit natuurlijk alleen maar ingewikkelder. Wat dit laatste onderwerp betreft, wil de Partij voor het Noorden wel kenbaar maken, dat wij tevreden zijn dat de aanpak van deze problematische jeugdgroepen aan het verbeteren is. De trajecten en overleggen zijn een stap in de goede richting en we hopen ook dat deze verbetering in de komende jaren zal blijven groeien. Er zijn nog andere pijnpunten benoemd door andere fracties, maar ik zal het korter houden. Tenslotte willen wij het college nog vragen naar het Experiment Gesloten Coffeeshopketen. De gemeente Groningen doet hieraan mee en dit wordt ook kort benoemd in de gemeenterekening. Toch zijn wij nog wel nieuwsgierig naar de huidige voortgang hiervan.

00:54:36

Voorzitter: De heer Hekert, dank u wel voor uw korte bijdrage. Dan heb ik nog twee fracties openstaan. Mevrouw Blauw en meneer Dijk. De heer Dijk heeft al het één en ander van tevoren aangegeven. Mevrouw Blauw, mag ik u het woord geven?

00:54:54

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Veiligheid, dat heeft de PVV hoog in het vaandel staan. Het is een belangrijke kerntaak van de gemeente en we zien de landelijke onrust groeien en nu ook met boeren knelt het aan alle kanten. Het is wel echt zorgelijk en een aandachtspunt. Ook wij danken alle hulpverleners. Respect en toch knap dat ze altijd voor ons klaarstaan om de stad veilig te houden.

00:55:28

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een interruptie van meneer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

00:55:34

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, dank Voorzitter. Mevrouw Blauw noemt de boeren in combinatie met veiligheid, dus dan had ik de vraag: is de PVV bezorgd over onder andere de tractoren die zo veel onveiligheid leveren bijvoorbeeld in de binnenstad?

00:55:51

Mevrouw Blauw (PVV): Ik weet niet of u de beelden gisteren heeft gezien, maar volgens mij is het antwoord dan wel duidelijk. In Groningen werken we samen aan een gemeente waar mensen veilig zijn, veilig handelen en zich veilig voelen. Er gaat veel goed en onze inwoners voelen zich relatief veilig, staat geschreven. We kunnen tussen de regels door ook anders lezen, erg gaat ook veel fout, maar vergeleken met andere steden valt het mee. De belangrijkste ontwikkelingen in 2021 zijn de druk van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit op de rechtsstaat, een moordaanslag op een journalist, de verjonging en de

verharding van jeugdcriminaliteit, dodelijk steekincidenten, een beschieting van een woning en serieuze signalen van arbeidsuitbuiting. In de gemeente Groningen wonen 3.030 jongeren tussen de acht en de drieëntwintig jaar – dat was deze week in het nieuws – die een grote kans hebben om in de drugscriminaliteit te belanden. Het gaat dus om 5,3 procent van alle jongeren in de gemeente. Dat is hoger dan het gemiddelde in Nederland. Het aandeel is het grootst in Noorddijk. De aanpak voorkomt niet dat een harde kern van jongeren crimineel gedrag blijft vertonen. Hier blijven we op inzetten, onder meer via versterking van de ketenregie en een bredere kijk op de jeugdproblematiek, zowel vanuit sociaal, fysiek als economisch perspectief. Gezien dat hoge aantal, is de vraag van de PVV of deze aanpak dan wel de juiste is. Radicalisering en jihadisme – ik had er net al even een vraag over – blijven wij wel benoemen, want het is wel een aandachtspunt. Het is denk ik ook wishful thinking dat het hier niet aanwezig is, want het is vaak ook niet zo duidelijk en de onderzoeken wijzen dat wel uit. Mevrouw Jacobs zei er al iets over; onder aanvoering van onze gemeente loopt Noord-Nederland voorop in de afname van trainingen. Hiermee hebben we in 2021 een stevige impuls gegeven aan ons signalerend vermogen. Tegelijkertijd zijn er zorgelijke signalen over polarisering nu de economie in de samenleving onder spanning staat. We zien een exponentiële stijging van demonstraties, die steeds vaker gepaard gaan met geweld. Ook groeit het aantal mensen dat complottheorieën aanhangt en anti-overheidsstemmingen heeft. Dit vraagt de komende tijd onze bijzondere aandacht. De doelstelling was onder andere de weerbaarheid van burgers vergroten. Onze vraag is of dat gelukt is en hoe wordt die weerbaarheid gemeten? Dank u wel, Voorzitter.

00:58:24

Voorzitter: Dank u wel mevrouw Blauw, voor uw woordvoering. Meneer Dijk, gaat uw gang.

00:58:30

De heer Dijk (SP): Voorzitter, ik had van tevoren al bij u aangegeven dat ik een iets andere bijdrage heb dan normaal gesproken. Dat heeft ermee te maken dat ik de jaarrekening heb gelezen en vrij weinig op of aan te merken heb op wat daarin staat. Toch heb ik een paar dingen die meer vanuit onszelf als partij komen, die wij de afgelopen jaren hebben beschouwd en ik zou graag de burgemeester willen vragen om daar even op te reageren. Wij zijn de afgelopen jaren, ondanks de coronapandemie, nog geregeld in buurten aan de deuren langsgegaan en daarvoor hadden wij ook de brochure 'De veilige buurt' gemaakt, waarin wij pleiten voor het opknappen en beter onderhouden van buurten en waarin wij hebben gepleit voor een actief spreidingsbeleid van kwetsbare groepen. Dan heb ik het over statushouders, maar ook mensen met – hoe moet je dat tegenwoordig keurig netjes zeggen, laat ik het zeggen, zoals ik het in mij opkomt – een geestesziekte of een verslavingsverleden, omdat wij ervaren dat in sommige buurten de concentratie van deze kwetsbare groep dermate hoog is. Als je dat nog gaat combineren met ondermijnende praktijken, als het gaat om huisjesmelkerij, dan zorg dat voor grote spanningen in buurten en een voedingsbodem voor met name jonge mensen die inderdaad in het drugshandel terecht komen. Ik zou heel graag andere partijen ook willen oproepen, in plaats van dit te constateren, om te kijken waar die problematiek vandaan komt. Kijken wat de oorzaak daarvan is, in plaats van dat we alleen maar repressief hiermee omgaan. Wat ons betreft is het voorkomen wat dat betreft dan ook beter. Het spijt me zeer, maar het rapport Groningse Praktijken, ik had het er net al even over, als je de woningmarkt totaal vrijgeeft aan iedereen, dan geef je vrij spel aan

malafide huisjesmelkerij en dus ook aan het uitbuiten van arbeidsmigranten en noem maar op. Het zijn niet alleen maar arbeidsmigranten. Gisteren nog werd ik gebeld door iemand die in een huis zit vol kwetsbare groepen, volledig uitgebuit. Doodsbang, durft nergens melding te doen, maar wilde het mij toch even laten weten. Ja, het spijt me, maar dit is al jaren aan de gang en voor die partijen die dat niet zagen aankomen ... leuk dat jullie het nu wel zien. Veiligheid an sich is geen onderwerp. Het hangt samen met van alles en nog wat. Ik noemde net al wonen, maar ook perspectief voor jongeren. Het levert meer geld op als jongere om met een scootertje drugs te verhandelen, dan dat je in de supermarkt aan de slag gaat. Natuurlijk moet je dan in supermarkt aan de slag gaan en geen drugs gaan verhandelen. Echter, als dit het perspectief is voor jongeren en dit de omstandigheden, dan moet je niet gek opkijken dat kwetsbare jongeren een foute keuze maken. Wat dat betreft is het erg goed dat de burgemeester en 14 andere burgemeesters met het manifest 'Dicht de Kloof!' zijn gekomen. We zien ook dat er nu geld komt voor de aanpak van noordelijke wijken. De SP verwacht daar in ieder geval ook het één en ander van. Over complotten en de toename daarvan, een ervaring die wij zelf hebben gehad. Toen wij na de eerste lockdowns weer langs de deuren gingen tijdens de Tweede Kamerverkiezingen van 2021, schrok mijn partij zich rot. Het aantal mensen wat complottheorieën toentertijd aanhing was gigantisch.

01:02:01

Voorzitter: Meneer Dijk, u bent al door uw spreektijd heen.

01:02:03

De heer Dijk (SP): Ik rond bijna af. Dit was mijn laatste punt. Ja, dat demonstraties en complottheorieën enorm toenemen in een tijd dat mensen elkaar niet meer treffen en niet meer tegenkomen, dat is geen grote verrassing en heel zorgwekkend. Mijn laatste vraag is, als het gaat om sociaaleconomische status, om achterstand en om onderhoud, dan zien we ook een groot verschil in buurten, waar mensen met lagere inkomens minder toegang hebben tot betrouwbare media. Ik zou de burgemeester willen vragen om daarop te reageren. Bijna niemand in de noordelijke wijken heeft nog een krantenabonnement of de toegang daartoe. Mensen ruilen wel kranten met elkaar uit. In de zuidelijke wijken zijn de abonnees op kranten een stuk hoger en dus de kans op betrouwbare informatie en geen complottheorieën een stuk groter. Ik zou graag een korte analyse van de burgemeester op dat punt willen.

01:02:51

Voorzitter: De heer Dijk, dank u wel voor uw woordvoering en uw bijdrage. Dan zijn alle fracties geweest met de woordvoering en dan wil ik graag nu het woord geven aan het college. Het college heeft in totaal twaalf minuten. We hebben de burgemeester en we hebben de wethouder Jeugd en Veiligheid. Ik geef als eerste het woord aan de burgemeester. Gaat u gang, meneer Schuiling.

01:03:13

De heer Schuiling: Dank, Voorzitter. Een aantal woordvoeringen vraagt van mij een korte reflectie op nogal ingewikkelde vraagstukken in onze samenleving, die wel wat meer tijd vereisen, dan we op dit moment ter beschikking hebben. Laat ik bij de actualiteit beginnen. Bij de demonstraties op dit moment van de boeren zie je de kloof tussen een samenleving en een deel van die samenleving behoorlijk aanwezig. Je ziet ook dat het voor een aantal groeperingen reden is om zich daarin te mengen en vervolgens zich 'zogenaamd' solidair te

verklaren, maar vooral de onrust verder te vergroten en aan te zetten tot. We hebben niet voor niets ook in coronatijd als burgemeesters aandacht gevraagd voor het onderhouden van de rechtsstaat, omdat we daar grote zorgen over hebben. Voor zover die dus ook hier in de raad worden gedeeld, is het antwoord dat wij langs een aantal wegen daarop ook actie hebben ondernomen. Het begint, denk ik, met de houding. Ik heb daar zojuist in het presidium ook wat over gezegd. Ik denk dat we altijd als uitgangspunt moeten nemen, ook bij demonstraties, dat we het zelf zijn. Ook al zijn we niet eens met die doelstelling van zo een demonstratie, maar we zijn het zelf. Het is onze vader of moeder die aan demonstreren is of onze neef of nicht. Dat betekent dat we altijd in verbinding moeten zien te komen. Dat is ook mijn uitgangspunt. Daarom heb ik straks ook weer een gesprek met de boeren, omdat ik vind dat het de taak is van de overheid om er samen trachten uit te komen of openingen te vinden, waardoor de geluiden – die wellicht wat anders zijn dan de overheersende geluiden – toch een plek kunnen krijgen. Mijn standpunt over bijvoorbeeld trekkers in de binnenstad wordt ingegeven vanuit openbare orde en verkeersveiligheid. Niet, omdat ik het recht op demonstratie wil beperken. Zo geldt dat ook, bijvoorbeeld rondom de abortuskliniek. Je moet proberen een evenwicht te vinden in vaak heel ingewikkelde vraagstukken. Echter, op het moment dat ik zie, dat bij demonstraties het doel van de demonstranten wordt gekaapt door mensen die met een heel ander motief zich daarin mengen en daar ook een bepaalde handelswijze bij voegen die de veiligheid van onze hulpverleners bedreigen of de rechtsstaat bedreigen, dan mag van de overheid worden verwacht dat ze acteert, omdat er natuurlijk ook heel veel andere mensen zijn die daarop moeten kunnen rekenen.

01:06:39

Voorzitter: De heer Schuiling, u heeft een interruptie van de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang, meneer Van Zoelen.

01:06:46

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, er borrelt toch wel wat op bij 'wij zijn het zelf'. Ik begrijp de gedachten daarachter, maar ik beschik zelf niet over een trekker en ik heb wel het idee dat er op de één of andere manier met twee maten wordt gemeten. Je hebt groepen demonstranten die echt heel dominant aanwezig zijn met groot landbouwmaterieel en aan de andere kant heb je klimaatactivisten die direct worden weggesleept. Ik ben toch wel benieuwd, wat vindt de burgemeester nu echt van de veiligheid, dat één groep toch die ruimte neemt om die druk te zetten, met zulk groot materieel in de binnenstad. Daar moeten we toch nee tegen zeggen.

01:07:29

De heer Schuiling: Dat is ook precies wat er is gebeurd. Het inzetten van dergelijk materieel, dat kan niet. Dat is ook verboden en daar wordt ook tegen opgetreden. De vorm waarin dat laat ik ook even voor een deel aan de politie, maar u begrijpt zelf de redenering wel daarbij. Het is een broos evenwicht. Je wil aan de ene kant proberen om mensen hun recht op demonstratie te laten uitoefenen. Je wil tegelijkertijd proberen te voorkomen dat het doel van de demonstratie worden gekaapt door mensen die de rechtsstaat willen ondermijnen. Dat is aan de hand op dit moment bij die protesten. Op de derde plaats probeer je bij de inzet van middelen die de demonstranten gebruiken, te voorkomen dat daardoor gevaarlijke situaties ontstaan, dan wel dat andere demonstranten in de toekomst kunnen zeggen: "Ja,

maar als zij dat mogen, dan mogen wij dat ook". Dat evenwicht, dat moet je bijna soms per uur formuleren.

01:08:35

Voorzitter: Meneer Schuiling, u heeft een interruptie van de heer Sijbolts van de Stadspartij 100% procent voor Groningen. Gaat uw gang, meneer Sijbolts.

01:08:44

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. Ik hoorde de burgemeester zeggen, dat er andere partijen zich mengen in een demonstratie. Ik wist dat het landelijk speelde, maar hoor ik de burgemeester nu ook zeggen dat het hier lokaal gebeurt? Dat wat extremere groepen zich aansluiten bij iets wat begint als een vredelievend protest, waar je ruimte voor wilt geven.

01:09:12

De heer Schuiling: Ja, wij zijn onderdeel van Nederland en dat gebeurt hier ook. Dat even voor wat betreft het evenwicht en ook ongeveer de beleidslijn. Ik wil wel heel nadrukkelijk stellen, dat ik mij verbind met de goedwillende demonstranten. Niet met het doel van een demonstratie, want daar heb ik natuurlijk helemaal geen oordeel over te hebben als burgemeester. Dat kan natuurlijk niet, daar ben je neutraal in, maar ik vind wel dat we steeds met de mensen die op willen komen voor hun belangen en daar middelen bij gebruiken die aanvaardbaar zijn – dat is bij landbouwvoertuigen dus niet het geval, expliciet – dat we dan die verbinding moeten zoeken. Er valt veel meer over te zeggen, maar dat is dan misschien op een ander moment meer het moment daarvoor. Vanwege de actualiteit en de huidige ontwikkelingen die ook doorgaan op de app, denk ik dat het goed is om dat hier toch even duidelijk te stellen. Dat broze evenwicht heeft u ook gezien in de zoektocht van wat wij aanvaardbaar vinden bij een demonstratie rond een abortuskliniek. Aan de ene kant het recht op demonstratie en aan de andere kant het recht op lichamelijke integriteit van de mensen die zo een kliniek bezoeken, daar hebben we het evenwicht in trachten te vinden. Het besluit daarover hebben we al gecommuniceerd met de raad, hoe we de afweging daarin hebben gemaakt en welke stappen we hebben gezet. Voor zover dat onderworpen is aan het juridisch oordeel van de bestuursrechter, past het mij nu niet om daarop te interveniëren.

01:11:10

De heer Schuiling: Dan heeft een aantal leden van de raad opmerkingen gemaakt over het verband tussen de fysieke inrichting van wijken, maar ook de sociale structuur die we daarin vervolgens aantreffen. Dat verband is er. Ik heb dat ook – de heer Dijk heeft daar ook terecht aan gerefereerd – meermalen met een aantal collega's onder de aandacht trachten te brengen als manifestgemeente. Er zijn dus in ons land zo een 20 gebieden aangewezen – voor ons is dat dan een beetje Groningen Noord – waarin dat verband er heel duidelijk ligt. Je bent er dus niet door alleen maar bijvoorbeeld een aantal flats te slopen en daar andere huizen neer te zetten of een park of zo, maar je moet ook aan de gang met een bibliotheek, met culturele voorzieningen, met een goede schoolomgeving, verlengde schooldagen en noem maar op. Je moet ook met de zorginstellingen goed in gesprek om te kijken of zij hun werk goed kunnen doen en niet worden opgeslokt door de bureaucratie. Ik heb vanochtend daarover ook een gesprek gehad. Het college heeft ook in het nieuwe collegeprogramma daar indringende teksten daarover opgenomen. We zijn het volgens mij zijn over de inhoud

daarvan wel heel erg eens, maar het allerbelangrijkste is dat een aantal partijen die je daarbij nodig hebt – en dat gaat van corporaties tot en met politie en welzijnsinstellingen – langjarig kunnen vertrouwen op de inzet van de gemeente daarin. Kijk, als men zich erop moet oriënteren dat elke vier jaar de wind wel weer uit een andere hoek kan gaan waaien, dan kun je geen programma's maken. Ik denk dat de afstand in een aantal wijken, ook bij ons, ten opzichte van wat gewenst is, inmiddels zo groot is, dat we daar één generatie mee aan de gang moeten en één generatie is twintig jaar. Het is natuurlijk in deze raad ook al een paar keer genoemd. Als we fietsen van Paddepoel naar Groningen Zuid en er wordt vandaag op beide plaatsen een kind geboren, dan wordt dat kind in Paddepoel vijfenzeventig jaar en het kind Groningen Zuid 82. Hoe je er verder ook politiek in staat, maar dat is natuurlijk een absurde toestand.

01:14:01

De heer Schuiling: Er zal de komende jaren – en daar zullen we die manifestgelden ook verder voor aanwenden – gewerkt worden aan een investering in de sociale structuur in die wijken. Dat is dus veel breder dan alleen het vervangen van huizen of alleen het opknappen van scholen of alleen dit of alleen dat. Nee, het is een langjarig programma met instellingen, met corporaties en met de politie. Daar horen de beste de wijkagenten te lopen die we hebben. Daar horen de beste vooruitgeschoven posten van welzijnsinstellingen te lopen, enzovoort. Er zijn zojuist heel veel opmerkingen gemaakt, die heel erg raken aan dat manifest en ook aan het programma voor jongeren. Ik denk dat het goed is, dat we het moment eind augustus/ begin september voor een deel gebruiken om daar nog verder op in te zoomen. We zijn er dus wel volop mee bezig en daarom begon ik met één van de afspraken daarover om dat verder vorm te geven. Dan nog een paar specifieke opmerkingen. Ook gelet op de tijd, moet ik wat selectief zijn. De heer Van Veen heeft een aantal opmerkingen gemaakt over de democratische legitimatie van de veiligheidsregio. Ik begrijp dat vanuit zijn rol als raadslid en ook vanuit zijn rol als nieuw raadslid, maar ik wil er toch op wijzen dat in de afgelopen twee jaar vanuit de veiligheidsregio heel veel inspanningen zijn gepleegd om de maatregelen die zijn getroffen steeds met de raden binnen de provincie Groningen, waarvan de grens samenvalt met de veiligheidsregio, te bespreken op tal van manieren. Dat zullen we ook doen bijvoorbeeld rondom de huidige situatie met asielzoekers en alles wat daarvoor nodig is. We zitten in GRIP vier. Ik heb al aangegeven, dat is het zwaarste opschalingsniveau wat je kunt hebben, als veiligheidsregio. Er wordt op dit moment gewerkt aan een brief voor de raden om hen te informeren over de opgave die we hebben. Het is ook een publiek stuk. Twee, er wordt ook gewerkt aan een moment om de colleges van de veiligheidsregio Groningen weer te betrekken bij wat wordt van de gemeenten in de veiligheidsregio verwacht. Dat is dus ook elke week een gesprek binnen de diverse colleges en wij gaan daar ook mee door. Wij zullen dus ook alles op alles zetten, al was het maar vanwege het draagvlak. Ook, omdat u in uw functie als raadslid of wethouder in de gelegenheid moet zijn om vragen, die vanuit de samenleving worden gesteld rondom dit vraagstuk, goed te kunnen beantwoorden. Dat u ook precies weet, wat wordt nu van ons verwacht en waar zijn we bezig? Welke stappen zetten we en wanneer kunt u wat verwachten enzovoort.

01:17:25

De heer Schuiling: Een laatste opmerking die ik zou willen maken, heeft betrekking op de

veiligheid rondom de gaswinning. Natuurlijk ook een onderwerp wat ons allemaal bezighoudt. Laat ik het zo zeggen: ik begrijp werkelijk niet, hoe men een redenering kan optuigen of daar enquêtes naar houdt, dat vanwege de huidige geopolitieke situatie het Groningse gas maar verder moet worden geëxploiteerd. Ik vind dat zo een krankzinnige tegenstelling, want het gaat hier om de veiligheid van onze inwoners. De veronderstelling die er vaak aan ten grondslag ligt, dat als er maar flink veel gas wordt gewonnen uit Groningen, de prijs wel zal zakken, is natuurlijk flauwekul, want dat wordt geopolitiek bepaald. Ik vind dat dergelijke vraagstellingen die een complete schijntegenstelling in het leven roepen, voorbijgaan aan de zorgen en de inspanningen die we met elkaar leveren om zo snel mogelijk de veiligheid weer te borgen. U heeft mijn uitlatingen daarover ook wel eens een keer gehoord. Ik zou willen dat een aantal mensen, die daar vrijelijk over denkt te kunnen filosoferen, eens een keer op het netvlies hebben wat het betekent, als je op datgene wat de grondslag is van je eigen veiligheidsgevoel, je eigen huis, niet meer kunt vertrouwen. Ik vind dat helemaal geen vrijblijvende of academische discussie. Het is dikke kul, dat er maar extra gas zou moeten worden gewonnen en dat dat zou helpen in de vraagstelling die we in dit land hebben op te lossen. Dat moet op een hele andere manier gebeuren. Het uitgangspunt van het college blijft dus: geen extra gaswinning in Groningen. Voorzitter, er zijn nog meer vragen gesteld, maar ik zie ook dat het drie uur is en ik zie aan uw lichaamstaal – zo goed ken ik u al – dat ik moet stoppen.

01:19:53

Voorzitter: Dank u wel, meneer de burgemeester, voor uw bijdrage en beantwoording van de vragen. Inderdaad, er zijn nog meer vragen gesteld, maar gelet op de tijd kunnen we daar nu niet verder op ingaan. Ik heb ook nog de wethouder voor Jeugd en Veiligheid, die wellicht ook nog in wil gaan op een aantal vragen die zijn gesteld. Mevrouw de wethouder, gaat u gang.

01:20:21

Mevrouw Molema: Dank u wel. Ik kan wel heel kort zijn. Ik ben natuurlijk nog bezig om in te werken, dus ik weet ook nog niet alles. Ik hoor u een aantal thema's noemen en volgens mij ook terecht dat u daar aandacht voor vraagt. Voor diversiteit hoor ik meerdere fracties aandacht vragen, voor jeugd en veiligheid, voor huiselijk geweld, ook voor asiel – wat natuurlijk ook voor een deel bij mij in de portefeuille zit – en voor het betrekken van doelgroepen en burgerparticipatie daarbij. Een aantal vragen ook, hoe staat het ervoor en wat is een maatschappelijk vraagstuk waar we actie op moeten ondernemen? Ik weet dat al deze thema's de komende tijd ook op de agenda van de raad staan, dus wat ik zou willen voorstellen, is dat ik dan in ieder geval inzicht geef in waar gaat het nu om bij het vraagstuk. Ik hoorde rondom huiselijk geweld, hoe staat het er nu voor qua cijfers. Dezelfde vraag hoorde ik rondom LHBTIQ+, als ik het goed zeg. Dat ik daar dan op het moment dat het op de agenda staat, op terugkom en ook inzicht geef in hoe betrekken wij onze inwoners bij het beleid, maar ook bij de uitvoering waarmee we bezig zijn. Volgens mij zijn het ook echt onderwerpen die heel erg samenhangen met wat collega's van mij doen. Als u het heeft over prostitutie is collega Jongman daar ook mee bezig. Een deel zit rondom armoede en een deel in de wijkaanpak en ook samen met de burgemeester. Dan kom ik er, op het moment dat het op de agenda staat, verder op terug. Ik heb alles meegeschreven, dus u mag er ook op vertrouwen dat daar aandacht voor is.

01:21:56

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw de wethouder. We komen tot een eind en dan sluiten we nu ook de meningsvormende bespreking van de gemeenterekening af. Volgende week hebben we een raadsdebat en daarin kunt u ook uw conclusies en visie verder geven. Mag ik u allen van harte bedanken voor uw deelname en uw inzet. Een fijne middag nog!